

ולנטין פיינברג (פיינברג)

למי יגידו שלום?

קומדיה בשתי מערכות

Contacts:

Valentin Krasnogorov
<http://krasnogorov.com/>
tel. 8-812-699-3701;
7-951-689-3-689 (מוב.
(972) 53-527-4146, (972) 53-527-4142
e-mail: valentin.krasnogorov@gmail.com

זמן העלילה – ימינו.
המקום - משרדי המחלקה בחברה ממשלתית-עירונית.
המחזה מתרחש במשך יום עבודה אחד.

הנפשות:

יצחק – מנהל מחלקה בחברה עירונית-ממשלתית

{ צבי

{ בוריס

{ חיים - עובדי המחלקה

{ אהובה

{ אורה

{ רבקה

המערכה הראשונה

חדרי המחלקה בחברה עירונית-ממשלתית. **יצחק**, איש רציני בן חמישים או יותר, יושב בחדר משלו, המופרד על ידי מחיצה מחדר העובדים. יום עבודה התחיל לא מזמן. כל העובדים, חוץ מאורה, יושבים במקומותיהם: **צבי**, איש מבוגר ומנומנם, **אהובה**, יפהפייה עם שער יפה וארוך, **חיים**, גבר צעיר וחזק, **בוריס**, איש צעיר, בישן וצנוע, **רבקה**, אישה נמרצת, בעלת מראה פשוט, בת חמישים או משהו כזה, כולם כותבים, סופרים, משרטטים.

יצחק קם ללא חיפזון ממקומו, יוצא לחדר העובדים ומתהלך בין השולחנות. קצב העבודה עולה דרסטית. הבוס קודר מאוד. לחדר מתפרצת **אורה**, אישה צעירה ומושכת.

יצחק. (בנייפה) אורה, את שוב איחרת?

אורה. (במבוכה) אתה הרי יודע, יש ל ילד...

יצחק. (ברוגז) "ילד, ילד... " לכל אחד יש ילד. אנחנו פה חברה רצינית, ממשלתית-עירונית. האם את לא יכולה לבוא בזמן לפחות עכשיו, כשהוועדה בודקת אותנו? את מבינה – הוועדה!

אורה. האם הם עוד לא עזבו?

יצחק. דווקא לא. ממש עכשיו קוראים לי לישיבה, ואני אומר לך, הנושא יהיה קשה, יותר מזה – נושא כוח אדם... (נושק בה). טוב, שזה יהיה בפעם האחרונה.

אורה מיד מתחילה להדפיס בקדחתנות במחשב. יצחק חוזר בצעדים מכובדים למקומו, לוקח עיתון וקורא בו. קצב העבודה מתמתן.

רבקה. מי זוכר, איזה סכום מתוכנן לפעילות?

בוריס. שלוש מאות אלף חמש מאות עשרים ושבע.

כולם עובדים.

צבי. בוריס, מהו מספר התקציב המיועד לרכישת רהיטים?

בוריס. 334 א.

כולם עובדים.

אורה. בוריס, איך כותבים "תכנון" – ב"כף" או ב"חת"?

בוריס. ב"כף".

כולם עובדים.

אהובה. בוריס, שוב שכחתי... (מפסיקה).

בוריס. מה שכחתי?

אהובה. שכחתי מה אני שכחתי.

כולם עובדים. צבי קם, הולך למשרדו של יצחק ומשתעל
כדי למשוך את תשומת לבו של יצחק.

יצחק. (מרים מבט מהעיתון.) מה העניין?

צבי. אתמול טלפנו מההנהלה, הזכירו, שעליך להגיש דו"ח בגין התייעלות העבודה של המחלקה שלנו.

יצחק. צביקה, אני עומד עכשיו ללכת לדיון בנושא כוח אדם, במלוא מובן המלה, ואתה מטריד אותי

בכל מיני שטויות. האם הדו"ח מוכן?

צבי. (השמיעה שלו אינה טובה.) מה?

יצחק. אני אומר: הדו"ח מוכן?

צבי. איני יודע. בוריס התחיל לעשות משהו, אבל אתה נתת לו עבודה אחרת. רגע, זה הוא זה, הנה

הדו"ח, על שולחןך!

יצחק. זה?

צבי. כן. אותו תיק. אמרו, שדחוף מאוד.

יצחק. נזכרתי! נזכרתי ששכחתי. (מעיין בתיק.) ה-ם... כן... יותר מידי נוסחאות... נו טוב, לך לעבוד.

וקרא לבוריס, שיבוא הנה.

צבי. (בחזורו למקומו.) בוריס, לבוס.

בוריס בא למשרדו של יצחק.

יצחק. שמע, בוריס... איני יודע למה, אבל הנוסחאות האלה לא מוצאות חן בעיניי.

בוריס. זה אלגוריתם האופטימיזציה של הניהול. אפשר לפתור אותן על ידי שיטת סימפלקס.

יצחק. אני מבין... מה, בלי הנוסחאות אי אפשר?

בוריס. בלי הנוסחאות? לא יודע... המסקנות של הדו"ח, איך להגיד... בלתי צפויות, וכדאי לבסס אותן

על חישובים מדויקים.

יצחק. ברור. נו, אם שיטת סימפלקס, אז באמת כדאי. תשמע מה שאני אומר לך: שהיום הדו"ח יהיה

מוכן.

בוריס. היום?

יצחק. אני יודע שזה קשה, יותר מזה, בלתי אפשרי, אבל – צריך! זה בוער, אתה מבין? שמעת על ועדת

הביקורת? אז תתלבש על הדו"ח, גלגל את העניין, תלחץ על כל הכפתורים, יללה, קדימה, דוואי-

דוואי! אודרוב!

צלצול הטלפון. יצחק מרים את השפופרת.

כן. אני כבר בא. (מניח את השפופרת). קוראים לי לשיבת הוועדה. הנושא, בינינו, קשה, יותר מזה - נושא כוח אדם...

בוריס יוצא. יצחק לוקח תיק עם מסמכים והולך דרך חדר עובדי המחלקה. קצב העבודה מייד מואץ.

רבקה. יצחק, תגיד בבקשה, איזה מספר סעיף...
 יצחק. עם כל השאלות - לבוריס. אני בישיבה.
 אהובה. אתה לא שכחת, שבשתיים עשרה יש לנו הרמת כוסית? אל תאחר, בבקשה.
 יצחק. כל יום יש לכם הרמת כוסית. תמיד מחפשים תירוץ...
 אהובה. אבל הרי הרעיון היה שלך.
 יצחק. טוב, אין לי זמן. (יוצא).

הסימפוניה המשרדית נפסקת. צבי מתרווח בנוחות בכסא, מפהק ועוצם את עיניו. חיים מוציא מהארון משקולות ומתחיל להתאמן. רבקה ואודה מכינות קפה. רק אהובה ממשיכה לשרטט.

רבקה. (לאזרה). מה נשמע?
 אורה. בסדר.
 רבקה. איך בעלך?
 אורה. בסדר גמור.
 רבקה. את כבר התחתנת אתו?
 אורה. לא. אין לזה משמעות.
 רבקה. למה?
 אורה. רבקה, נו באמת. אינך מבינה דברים פשוטים. עכשיו אני נחשבת כאם חד הורית. נותנים לי קצבה, כל מיני זכויות... אז לשם מה להירשם רשמית?
 רבקה. טוב לך - בעל, משפחה... ובעלי ברח ממני כבר לפני חמש שנים...

הן שותות קפה וממשיכות לדבר. בוריס חוזר.

בוריס. אורה, את הדפסת כבר את הדו"ח לבוס?
 אורה. (במבוכה). את הדו"ח?
 בוריס. כן. את יודעת, זה דחוף.
 אורה. שניים או שלוש העמודים, נדמה לי, הדפסת...
 בוריס. תני לי לראות. (מסתכל בניידות).
 רבקה. טוב, אקפוץ כרגע לוועד העובדים. (יוצאת).
 בוריס. (לאזרה). אורה, זה לא הדו"ח!
 אורה. באמת? (לוקחת את הניידות). אה, כן, נכון.
 בוריס. מה זה?
 אורה. אני עושה דוקטורט.

בוריס. את עושה דוקטורט?

אורה. כן. בחור אחד מהאוניברסיטה ביקש להדפיס לו את עבודת הגמר שלו.

בוריס. את יכולה לדחות את זה ליום-יומיים?

אורה. אתה משוגע? אתה יודע כמה הוא משלם לעמוד! האם פה משלמים ככה?

בוריס. אבל אני מבקש ממך... הדו"ח מאוד חשוב!

אורה. למה אתה כל כך מודאג, טיפש שכמוך? אתה חושב, מישהו קורא את הדו"חות האלה?

בוריס. אני מקווה שכן. תדפיסי, בסדר?

אורה. בסדר. אדפיס. אחר כך. לא היום. קודם אסיים את הדוקטורט. (מעיפה מבט בראי.) אלוהים,

איזה דחליל! כל כך מיהרתי, שלא הספקתי להסתרק. (לוקחת ארנק עם קוסמטיקה, עוברת למשרדו

של הבוס, יושבת בכסא שלו ומתחילה להתאפר באיטיות.)

בוריס. צבי!

צבי נוח.

צבי!

צבי. (קופץ מהכסא.) מה?!

בוריס. תעזור לי בבקשה להכין את הדו"ח.

צבי. אני לא מסוגל. עוד לא עישנתי היום. חיים, נלך לעשן.

חיים. אתה הרי יודע, שאני לא מעשן. אסור לי כספורטאי לעשן.

צבי. בסדר, בסדר, אני אעשן, ואתה תעמוד על ידי, תנשום קצת אוויר צח. (מוליך את חיים חוצה.)

בוריס. אהובה, צריך לשרטט דבר-מה בשביל הדו"ח. את יכולה לעזור?

אהובה. שוב לשרטט? שבוע שעבר שרטטתי כבר משהו.

בוריס. גם עכשיו את משרטטת משהו.

אהובה. זה סתם... דוגמה לשמלה. ציור לתופרת. (מראה את הסקיצה.) מוצא חן בעיניך?

בוריס. יופי. צריך לשרטט סכימת הניהול של...

אהובה. ופה יהיו כיסים קטנים כאלה...

בוריס. יופי. סכימה פשוטה מאוד.

אהובה. שמלה מאוד קצרה. כזאת. (קמה ומראה את האורך של השמלה המתוכננת.) נראה לך?

בוריס. יופי.

אהובה. ומחשוף עמוק מאוד. אתה מתאר לעצמך, איך זה ייראה במציאות?

בוריס. לא בדיוק.

אהובה. נו, משהו כזה. (מתירה בשמלתה שני כפטורים ומפגינה את עומק המחשוף.) נראה לך?

בוריס. יופי. בכול זאת, מה לגבי לשרטט?

אהובה. אתה נורא משעמם - "לשרטט ולשרטט"... בטח, שוב חלק איזה שהוא בשלוש... נו... אלה...

מה קוראים להן...

בוריס. השלכות?

אהובה. זה הוא זה. השלכות.

בוריס. הפעם אין השלכות. פשוט תשרטטי רבועים ותחברי אותם על ידי חיצים. אלמד אותך.

אהובה. (בשמחה.) יופי! את הרבועים אני כן יכולה לצייר. אם אתה רוצה, אעשה גם משולשים.

בוריס. מצוין. (רוצה להסביד את המשימה.) אז תראי, פה עליך לצייר...

אהובה. לא עכשיו. אחרי הצוהריים. או מחר.

בודיס נאנח ויוצא.

אורה. (ליד שולחנו של הבוס מדברת בטלפון). הלו! יגאל! ואיפה הוא? ומי זה? תמסור לו שאישתו טלפנה. דנים פה בנושא כוח אדם. סתם. כן. (חוזרת לשולחן שלה).

אהובה. (נכנסת לחדר של יצחק). שמעי, אורה, בואו נחפש בשולחנו של איציק. יכול להיות נמצא משהו על תוכנית ההבראה הזאת. מכתב או רשימה, אני לא יודעת.

אורה. זה רעיון.

אהובה. תשמרי על הכניסה. (מחפשת בשולחן).

אורה. נו?

אהובה. שום דבר.

רבקה. (נכנסת לחדר המחלקה). בנות, תשמעו, אלו חדשות! תמותו! (רוצה להיכנס לחדר של הבוס, אבל אורה אינה נותנת לה לעבור). מה אתן עושות כאן?

אורה. שום דבר.

אהובה. אני מחפשת את המסרק שלי.

רבקה. בשולחנו של איציק?

אהובה. למה לא? מה את רצית לספר לנו?

רבקה. אה, כן, תמותו! אישתו של שמוליק רוזנברג באה אלינו לוועד העובדים בתלונה שיש לו יחסים עם מישהי ושהוא כאילו לא נותן לה, לאישתו זאת אומרת, גרוש!

אורה. אווה!

רבקה. היא מבקשת לבדוק את העניין. מה יש פה לבדוק? כל אחד יודע שעם דליה מאגף הכספים. בלונדית כזאת, אתן בטח מכירות אותה.

אורה. נו?

רבקה. אני בטח לא אמרתי לה כלום, פשוט אמרתי לה: תגישי תלונה, ואנחנו נבדוק, נברר...

אהובה. לי אישית, כל מי-מה-מו האלה זה לא מעניין אותי ולא אכפת לי בכלל. הנושא הזה של כוח אדם – זה באמת מדאיג אותי.

רבקה. ניסיתי לברר, אבל אפילו המזכירה לא יודעת כלום. אוי, אני מקשקשת אתכן, ולי מחכה עניין חשוב. קבעתי עם הספרית לאחת-עשרה. (לוקחת את התיק שלה). אם מישהו יחפש אותי – הלכתי בענייני הוועד.

אהובה. גם אני אצא לרגע. רוצה לקנות נעליים. משהו יפה. מזמן אני מחפשת ולא יכולה למצוא.

רבקה ואהובה יוצאות. אורה מדפיסה במחשב. נכנסים צבי וחיים.

צבי. כל הבוקר עסקתי בחישוב מעניין מאוד. טעיתי שלוש פעמים ושוב התחלתי, אבל בסופו של דבר הצלחתי.

חיים. איזה חישוב?

צבי. כמה בקבוקי בירה, אתה חושב, שתיתי בחיי?

חיים. אין לי מושג. לא מעט.

צבי. אבל כמה, לדעתך? מאה? מאתיים?

חיים. איני יודע. חמש מאות?

צבי. ארבע עשר אלף שמונה מאות עשרים! מה תגיד?

חיים. מספר מכובד. סיכום החיים.

צבי. ואם בכסף, אז שבעים ושלושה אלף שש מאות שקל.

חיים. כל הכבוד!

צבי. מדאיגה אותי הוועדה המחורבנת הזאת. מה הם רוצים מאתנו?

חיים. תוציא את זה מהראש.

צבי. אתה צודק. *(מוציא לוח ושעון שחמט.)*

צבי. למה על שלחנך כל כך הרבה ניירות? מה יש בהם?

חיים. לא יודע. בוריס אמר לי לסדר הכל לפי התאריך ולהכניס לתיקים, ואני מסדר. אני רק יודע, שיש לנו תוכנית עבודה, אבל איזו תוכנית... בוריס אמר לי כמה פעמים, אבל שכחתי.

צבי. למה לא לנסות להבין?

חיים. אין זמן. לי יש תוכנית משלי: ארגון פעילויות ספורט במשרד.

צבי. נכון. בתור מי אתה מקבל משכורת?

חיים. בתור מהנדס.

(נכנס בוריס.)

צבי. בוריס, אתה שוב רץ ומעצבן אותנו. למה אתה כל הזמן עובד? בואו נשתה קפה.

בוריס. אין זמן. עלי להכין את הדו"ח לבוס.

צבי. אין זמן? *(בידידות ובדאגה רבה.)* תגיד לי, בוריס, מאיפה באת? למה אתה תמיד עובד כל הזמן?

קרה משהו בבית?

בוריס. לא. הכול בסדר.

צבי. אולי אתה חולה?

חיים. צבי, תעזוב את הבן אדם. יכול להיות שהוא אוהב לעבוד.

צבי. לא, חיים, זאת חובתנו לברר, מה קורה עם הבחור, זאת מצווה. יכול להיות, שיש משהו בלבו, יכול להיות, שאנחנו חייבים להתערב בזמן, לעזור... הוא עוד איש צעיר, בלי ניסיון, במחלקה

שלנו עובד לא מזמן...

חיים. דרך אגב, איפה עבדת קודם?

בוריס. לא רחוק מפה, במכון שעל ידנו.

חיים. אוהו, משרד רציני, אי אפשר להשוות עם שלנו. אז למה עזבת אותו?

בוריס. ככה... מסיבות אישיות.

אורה ממשיכה להדפיס במחשב. חוזרת אהובה. בוריס ממשיך לעבוד.

אהובה. חיפש אותי מישהו?

בוריס. לא.

אהובה. טוב. *(לאודה.)* למה נדבקת למחשב? יש חלטורה?

אורה. ממשכורת שלנו אפשר להתקיים? נו, קנית נעליים?

אהובה. לא. אבל קניתי משהו אחר. *(מוציאה מהשקית חזייה.)*

אורה. איזה יופי! בטח, איטלקית?

אהובה. צרפתית.

אורה. נורא יפה. אני פשוט מתה על זה! גם אני רוצה כזו.

אהובה. אני יכולה לתת לך אחת. קניתי שתיים.

אורה. באמת? תודה! את הכסף אחזיר לך מחר, בסדר?

אהובה. אין בעיה. (מסתכלת בשעון). הגיע הזמן לסדר שולחן.

נשים מסדרות את השולחן להרמת כוסית.

אורה. תטעמי את העוגה, שאפיתי. טעים?

אהובה. יוצא מן הכלל.

אורה. גם בעלי אוהב אותה. אם את רוצה, אני יכולה לתת לך את הרצפט.

אהובה. (בלי התלהבות). לא, זה לא בשבילי. חיים, תעזור לערוך שולחן.

נשים יוצאות למטבח.

חיים. (צועק). צבי!

צבי. (מתעורר). מה?

חיים. הרמת כוסית! תתעורר!

צבי. אני לא נרדמתי.

חיים. נזיז את השולחנות.

צבי. מה?

חוזרות אורה ואהובה עם כוסות ועוגות.

חיים. איפה יצחק? אני כבר מת מרעב.

צבי. גם אני. בכול זאת מעניין, במה דנים שם בוועדה?

רבקה. (נכנסת). זאת אני! (מפגינה את התסרוקת החדשה שלה). נו, נראה לכם?

חיים. שיא עולמי. סוג אלף. ליגה עליונה.

אהובה. מי סיפרה? ציפי?

רבקה. כן. יצחק עוד לא הגיע? יש לי מין הרגשה מוזרה שאין זה סימן טוב.

אורה. גם לי יש איני יודעת מה, מין אינטואיציה כזאת...

נכנס יצחק, קודר כמו ענן שחור. מקהלת העובדים הרב-קולית פוגשת אותו.

רבקה. יצחק, סוף-סוף!

אורה. למה ישבתם זמן כל כך ארוך?

יצחק. הנושא היה, בינינו, קשה, יותר מזה - ...

אהובה. מר יצחק, בבקשה, תשכח לפחות לרגע אחד את צרות הניהול שלך. הרי היום חג. הנשים שלנו

מחכות לך בקוצר רוח. שב בבקשה.

כולם יושבים.

יצחק. נעלתם לפחות את הדלת?

צבי. יש לנו זכות לאכול קצת.

יצחק. לאכול – כן, אבל להרים כוסית...

צבי. אנחנו באופן בלתי רשמי.

יצחק. נו, אם בלתי רשמי... אבל בכול זאת נסגור את הדלת.

חיים נועל את הדלת.

אהובה. יצחק, אנו מבקשים אותך להגיד דברי ברכה.

יצחק. *(קם עם כוסית ביזוי.)* החג הזה, כמו כל עמינו, בשעה ההיסטורית הזאת... ואין לנו ארץ אחרת. בתקופת העלייה הברוכה, למרות כל הקשיים אנחנו מרימים את דגל הציונות ונמשיך דרך השלום. דווקא היום אנחנו רוצים לתת את כל כוחותינו למען ארצנו. לכן אנחנו ממשיכים, מתקדמים, משתפרים, ומחלקתנו, שקיבלה לא מזמן את הפרס ואות הכבוד של "מחלקה מצטיינת" ואנחנו מרימים את הדגל, ומרימים את הכוסית, ואני מאחל... בקיצור, לחיים!

כולם בעליזות שותים ואוכלים.

כולם. הורא! הידד! בראוו!

אהובה. *(מרימה כוסית.)* יצחק היקר! אינני רוצה לדבר הרבה. אגיד פשוט: אנחנו כולנו אוהבים אותך, מכבדים אותך ומאחלים לך כל טוב שיש בחיים. בהצלחה ועד מאה ועשרים!

כולם. הורא! בראוו! הידד!

יצחק. *(לצבי, בקול נמוך.)* למה דווקא היום הרמת הכוסית?

צבי. מה?

יצחק. *(צועק.)* אני שואל: מה הסיבה למסיבה?

צבי. מה?

יצחק. אני שואל מה אנחנו חוגגים?

צבי. לא יודע. סתם. מה, אי אפשר קצת ליהנות?

אורה. היום עברו בדיוק שמונה שנים ושלושה חודשים מאז שמינו אותך למנהל המחלקה. כל הכבוד. המחלקה שלנו אינה גדולה, אבל היחסים שלנו פשוט יוצאים מן הכלל.

חיים. אנחנו כמו אחים.

רבקה. משפחה אחת.

צבי. כל ישראל חברים.

יצחק. תודה. אבל בכול זאת עלינו לסיים.

אורה. בסדר. חיים, תעזור להוציא את הבקבוקים.

העובדים רוצים לחזור לשולחנותיהם, אבל הבוס מבקש אותם להישאר.

יצחק. רבותי, חכו רגע. אני מבקש את תשומת לבכם. מצד אחד לא נוח, שביום חג כזה וכל זה, מאידך בתור המנהל, ומתוך הבנת הצורך...

אהובה. מה קרה?
 יצחק. יש חדשות. לא נעימות.
 בוריס. אלינו בא מבקר?
 יצחק. לא. אבל החדשות שלי יותר גרועות.
 צבי. (בקול טראגי). הורידו את התוספת מן המשכורת!!
 יצחק. "תוספת", באמת, דבר גדול... מה זה – חשוב?
 צבי. זה חשוב! ועוד איך!
 יצחק. אבל יש דברים יותר חשובים.
 אורה. נו, בבקשה, דבר כבר!
 יצחק. אני אומר עוד פעם: הנושא היה קשה, יותר מזה - נושא הכוח אדם...
 צבי. מה?
 יצחק. אני אומר - כוח אדם!
 צבי. איזה אדם!
 אהובה. אתה תגיד פעם במה העניין?
 יצחק. (בתקיפות). אז ככה. יש קיצוצים בתקציב ואנחנו חייבים לצמצם את צוות-העובדים.
 כולם קמים בהתרגשות.

חיים. זה מה זה למה?
 צבי. מה זאת אומרת?
 יצחק. זאת אומרת, שבמחלקה שלנו מורידים משרה אחת.
 אורה. מה, זה סופי?
 יצחק. סופי, חיובי ושלילי. יותר מזה – בלתי הפיך וללא ערעור. כבר היום אני צריך להודיע להנהלה את השם.
 רבקה. (בפחד). שם של מי?
 יצחק. גם אני שואל את עצמי – שם של מי? (מסתכל במבט נוקב בעובדיו, אחד אחד. הם הולכים שפופים למקומותיהם.)
 אורה. אלוהים, מה עכשיו לעשות?
 יצחק. (בזעם). מה זה "מה לעשות"? לעבוד! לעבוד במלוא מובן המלה! הפסקה, נדמה לי, נגמרה כבר מזמן! או, אולי, אתם לא רוצים לעבוד?
 אורה. (בפחד). רוצים... רוצים... אנחנו רוצים.

העובדים תופסים במהירות בכליהם. הסימפוניה המשרדית מתחילה שוב. הבוס מתהלך בין השולחנות, נעצר פעם מדי פעם על יד אחד מהעובדים ומסתכל בו במבט סקפטי. לבסוף, הוא הולך למשרדו וקורא לבוריס.

יצחק. בוריס, בוא אלי לרגע.
 בוריס. (נכנס למשרדו של הבוס). אני רוצה להגיד, שכמעט סיימתי את הדו"ח. רק את הסכימה טרם עשיתי. תסתכל, בבקשה. (נותן ליצחק תיק).

יצחק. (בשמחה.) כבר? כל כך מהיר? אתה בחור כהלכה, אתה פשוט הצלת אותי! אני אסיר תודה לך. אני מיד חותם עליו – ותרוץ אתו להנהלה.

בוריס. כדאי לך לקרוא אותו קודם, מפני ש...

יצחק. מה יש פה לקרוא? אני סומך עליך במאה אחוז. ואין לי חשק לזה עכשיו. אתה רואה מה קורה? (חותם.)

בוריס. בכול זאת הייתי רוצה להתייעץ...

יצחק. נתייעץ אחר כך. וכרגע תגיש דו"ח. ישר למנהל. כדי להקדים את המחלקות האחרות. אתה מבין מה שאני אומר לך? במשרד שלנו לדווח בזמן – זה הכי חשוב. וחץ מזה – הוועדה הזאת... אתה אומר, נשאר לך רק לשרטט את הסכימה?

בוריס. כן.

יצחק. היא גדולה?

בוריס. הסכימה? שלושים ושתים נקודות.

יצחק. אני שואל אותך – היא תהיה גדולה?

בוריס. ואני אומר – שלושים ושתים נקודות.

יצחק. ואני שואל אותך – היא תהיה גדולה? (דואה שבוריס אינו מבין.) נו, כמה מטרים?

בוריס. (תוהה.) מטרים? איני יודע.

יצחק. אז אני מבקש אותך – שתהיה גדולה. ושתהיה בצבע, אתה מבין? ההנהלה תתרשם. ושיש שם הרבה נוסחאות – גם זה טוב. (צץ במוחו רעיון.) אתה יודע מה? עותק אחד תיתן למנהל, והאחר – ישר לראש הוועדה. ופשוט תגיד: כך וכך, יצחק ביקש למסור. בקיצור, אל תחזור עד שתגמור את העניין. יללה-קדימה! אתה מבין מה שאני אומר לך?

בוריס. כן, אני מבין. (עומד לצאת.)

יצחק. חכה רגע. (בקול נמוך.) את מי נפטר?

בוריס. את זה עליך להחליט.

יצחק. עלי להחליט, כן, אבל לחשוב אנחנו יכולים שנינו, נכון? אולי, את צביקה? למה לנו המסגר החירש הזה?

בוריס. למה מסגר? הוא מהנדס.

יצחק. "מהנדס"... הוא נרשם כך ברשימות רק כדי לקבל משכורת גבוהה. לגבי ההשכלה, הוא ראה את הטכניון רק בקולנוע. אם ראה בכלל. אבל, בכול זאת... אולי את רבקה? אישה טיפשה, קשת-תפיסה, רוטנת בלא הפסקה... מה תגיד על זאת?

בוריס. מאומה. אילו הייתי המנהל שלהם, זה דבר אחר. אבל אני חבר שלהם, עובד כמוהם...

יצחק. אתה, בוריס, עדין יותר מדי. אל תסיף לי ציונות. גם אני חבר שלהם. כולנו פה חברים. אבל צריך להיות פה חבר אחד פחות, אתה מבין? ואין מה לעשות. צריך לשכוח על החברים ולחשוב רק על עצמם... זאת אומרת... רק על האינטרסים של הציבור, במלוא מובן המלה. אתה מבין מה שאני אומר לך?

בוריס. כן, אני מבין. אבל... אולי מוטב לשוחח עם כל אחד בנפרד? יתכן, שיימצא מתנדב.

יצחק. (חושב על ההצעה.) נכון. אתה צודק. צריך לשוחח. נתחיל מ... תקרא הנה... את ריב... (מתעכב.)

בוריס. את רבקה?

יצחק. לא.

בוריס. את חיים?
 יצחק. לא.
 בוריס. את אורה?
 יצחק. לא.
 בוריס. את אהובה?
 יצחק. לא!
 בוריס. את צביקה?
 יצחק. לא.
 בוריס. אז את מי?
 יצחק. המם... נו, שיהיה צביקה.

בוריס יוצא. נכנס צבי. יצחק פוגש אותו בכבוד רב.

צביקה, יקירי, אהלן וסהלן! שב בבקשה! לא, לא כאן אלא בכסא זה, פה יותר נוח! תרגיש כמו בביתך! (מצייע לו סיגריאות). בבקשה.
 צבי. אבל פה כאילו אסור לעשן.
 יצחק. לאחד אסור, ולאחר אפשר. הרי אתה איש מכובד, בעל-זכויות, בעל-שיבה, יותר מזה – נשוא-פנים. אתה אחד העובדים הראשונים שלנו, אפשר להגיד, ותיק, וטראן, מתחיל, מייסד, אתה, אפשר להגיד, עמוד התווך, עמדת ליד ההגה, התחלת מההתחלה, אתה מוביל, מנהיג, יותר מזה – לוחם אמיתי! אתה מראה לנו את הדרך, אתה המגדלור שלנו...
 צבי. מה?
 יצחק. (צועק). אני אומר – אתה מגדלור! במלוא מובן המלה.
 צבי. אינני מגדלור. ככה-ככה, פנס קטן כזה-מין.
 יצחק. נו-נו, אל תהיה כל כך צנוע. הרי אתה עובד מצטיין, סטאחאנובץ, עובד-חלוץ... אתה, אפשר להגיד, עובד לדוגמה, אנחנו לומדים ממעשיך, יותר מזה – בינינו - משתדלים להשתוות אליך...
 צבי. (מפסיק). בקיצור, אתה רוצה לזרוק אותי, מה?
 יצחק. אני? רוצה? השתגעת! איך יכולה לעלות על דעתך מחשבה כזאת?... אבל, צביקה, חביבי, תתחשב במצבי – צריך! אני לא רוצה – אבל צריך! צריך לפטר מישהו.
 צבי. אבל לא אותי!
 יצחק. ודאי שלא אותך! אבל... למה דווקא לא אותך?
 צבי. אתה מתכוון ברצינות, או מה?
 יצחק. בשום פנים ואופן! הלצה, הנחה תיאורטית, אמרתי שתם... הרי אתה פה חלוץ, מגדלור...
 צבי. כבר שמעתי.
 יצחק. אז אני מבקש ממך – תעזוב, צביקה! בשם אלוהים, אל תהיה כזה מין, תהיה בן-אדם, עשה לי טובה אישית! נלווה אותך עם תזמורת, ניתן לך מתנות, נערוך הרמת כוסית במסעדה מעולה. ניתן לך כרטיס כניסה קבוע למשרדנו, נסדר לך נופש באילת במלון חמישה כוכבים, נכניס אותך לנצח לרשימת כבוד של העובדים שלנו...
 צבי. לא, לא, ולא.
 יצחק. אבל למה לא, יקירי? מזמן מגיעה לך מנוחה. אתה כבר – בינינו – כמעט לא שומע כלום...

צבי. מה?

יצחק. אני אומר - אתה כבר לא שומע כלום...

צבי. לא נכון. אני רואה מצוין.

יצחק. וגיל שלך כבר מכובד, יותר מזה - גיל זהב. בן כמה אתה - שישים וחמש, אם אינני טועה?

צבי. שישים וארבע.

יצחק. צבי - בינינו - שישים וחמש?

צבי. שישים וארבע.

יצחק. במסמכים - שישים וחמש.

צבי. ארבע.

יצחק. חמש.

צבי. ארבע.

יצחק. חמש.

צבי. ארבע. טעות בתעודה.

יצחק. בסדר. שיהיה שישים ושש. תגיד - אבל בכנות - מגיע לך? איך שרים בשיר? "אנשים טובים

יודעים את הדרך".

צבי. למזבלה?

יצחק. למנוחה.

צבי. למזבלה.

יצחק. למנוחה.

צבי. יצחק, יש לך מצפון?

יצחק. יש, ועוד איך.

צבי. שקר וכזב. שכחת, מי קיבל אותך לעבודה?

יצחק. נו, אתה קיבלת.

צבי. אני קיבלתיך, ואתה זורקני. ולזה אתה קורא מצפון? אני הייתי אז המנהל, אני עשיתי ממך בן

אדם, ואתה, בוגד, קילר...

יצחק. תירגע, בבקשה...

צבי. תירגע אתה! עבדתי כל חיי, ועבור מה? כדי שצוציק כזה ישלח אותי לבית אבות?

יצחק. תמורת העבודה שלך קיבלת משכורת ומגיעה לך פנסיה... אבא שלי גם עבד כל חייו, אבל בגיל

שישים וחמש הלך ולא נעלב.

צבי. ואני איעלב ולא אלך.

יצחק. אם לדבר בגילוי לב, זה לא עניין של גיל.

צבי. אז של מה?

יצחק. העניין, שאתה לא עובד, אלא כך... מעמיד פנים.

צבי. אני לא עובד!?

יצחק. אתה.

צבי. אני!?

יצחק. אתה.

צבי. אז מה? מי עובד אצלנו?

יצחק. מי? בוריס. תגיד שלא?

צבי. הוא עובד, אני מסכים. ואחרים – לא. תגיד שכן?

יצחק. אני מדבר עכשיו עליך.

צבי. ואני – עליהם.

יצחק. ואני – עליך.

צבי. (עם ביטחון עצמי). תשמע, יצחק. אין לי פנאי לנהל וכוחי-סרק אתך. אתה מכיר את ראש אגף כוח אדם שלנו?

יצחק. את מר אבוטבול?

צבי. בדיוק. בשבילך הוא דווקא מר אבוטבול, ולעומת זאת בשבילי הוא פשוט מוטי. בשבילך הוא "אדוני", ובשבילי הוא "ידידי". התחלנו יחד אתו פה את העסק כשאתה עוד גנבת במטבח מאמה'לה ריבה מהארון. כל עוד הוא חי וקיים, אף איש לא ייגע בי באצבע. הבנת?

יצחק. אף איש אינו עומד לנגוע בך. הרי אמרתי, שהכול זה – ככה, הלצה, הנחה תיאורטית...

צבי. (אינו מקשיב). אבל אם אתה רוצה – בבקשה, לך למוטי ותגיד: ככה וככה, אני רוצה לפטר את ידיך צביקה. ואני אסתכל בך, איך תברח ממנו כמו תרנגול מופחד.

יצחק. צביקה, שים לב לביטויים, אל תשכח, עם מי אתה מדבר.

צבי. לך לבנימינה! אני מחרבן עליך, הבנת?

צביקה יוצא. יצחק בכעס מתהלך במשרדו. נכנס חיים, פניו קורנות.

יצחק. מה יש לך?

חיים. נזכרתי בבדיחה.

יצחק. אז מה?

חיים. תמות מצחוק.

יצחק. השתגעתי? אנחנו, אפשר להגיד, בשעה גורלית, ואתה בא עם הבדיחות האידיוטיות שלך. עוף מפה, ושלא אראה אותך יותר! (חיים עומד לצאת). חכה! תקרא לאורה... לא, לאהובה... לא, לרבקה...

חיים. למי בכול זאת?

יצחק. אה, לא משנה. מי שיהיה – יהיה.

חיים יוצא. נכנסת אהובה.

אהובה. (בקול רם מאוד). אפשר להיכנס?

יצחק. (בקול רם מאוד). כן, בבקשה.

אהובה. למה קראת לי?

יצחק. אני קורא לכולם באותו נושא.

אהובה. (בקול רם, אבל יותר נמוך). איני יודעת למה, אבל חשבתי, שהנושא הזה לא נוגע לי.

יצחק. אני מוכרח לדבר אם כולם.

אהובה. (יושבת ומכוונת את מבטה לתקרה). בבקשה, אני מקשיבה לך.

נו, למה אינך מודיע, שאתה רוצה לפטר אותי?

יצחק. (בקול נמוך.) למה את חושבת, שאני רוצה...

אהובה. (מפסיקה.) אז למה קראת לי?

יצחק. אהובה, את צריכה להבין אותי...

אהובה. (מפסיקה.) הבנתי מזמן הכול, ואתה יכול לא לבלבל לי את הראש בסיפורים שלך. (לוקחת נייר

ומתחילה לכתוב.)

יצחק. מה את כותבת?

אהובה. אם אתה רוצה להיפרד ממני – בבקשה. אף פעם לא נדבקתי אל גברים בניגוד לרצונם.

יצחק. אני שואל – מה את כותבת?

אהובה. את מכתב ההתפטרות, מה עוד אני יכולה לכתוב?

יצחק. (חוטף את העט מידיה.) למה ככה, מיד? קודם צריך לחשוב, לדון...

אהובה. מה יש פה לחשוב ולדון? תגיד לי פשוט וברור: אתה מפטר אותי או לא?

יצחק. ודאי שלא! לא חשבתי על זאת אפילו לרגע!.. אבל, מצד אחר, תסכימי, האם את יכולה לעבוד

כמהנדסת? בלי השכלה, בלי ניסיון. הרי את בדברים האלה - בינינו - אינך מבינה מאומה, לא

כלום, לא דבר ולא חצי דבר, יותר מזה, את אפס מאופס!

אהובה. (בתקיפות.) באלו "הדברים האלה"?

יצחק. (נבוך.) התכוונתי ביחס לחובותיך בקשר ל...

אהובה. ממש חשבתי שדווקא בחובותיי אני מבינה מצוין. וגם ניסיון יש לי. או שמא אינך מרוצה

ממני?

יצחק. בכלל לא, זאת אומרת כן, את פשוט גדולה... את נותנת לי כל כך הרבה שמחה, כל כך הרבה...

אהובה. (מפסיקה.) לעומת זאת אתה לא נותן לי כלום. והיית יכול.

יצחק. מה "היית יכול"?

אהובה. היית יכול, למשל, לשים לב לנעלים שלי. אתה רואה, שזה נורא? (מפגינה רגליים נהדרות.) גבר

אחר במקומך היה מתבייש, אילו חברתו הלכה לה פשוט יחפה.

יצחק. אהובתי, אני לא בדיוק מבין, למה אני צריך להתבייש.

אהובה. מפני שכולם רואים, שאתה קמצן שאין כמוד.

יצחק. איך אני יכול להיות קמצן, אם אני משלם לך משכורת של מהנדס פלוס הוצ-רכב, כל מיני

תוספות, נסיעות לחו"ל, ימי כיף, בונוסים, פרמיות, הטבות...

אהובה. כן, אתה משלם לי משהו, אני מסכימה. אבל כשהייתי דוגמנית, הרווחתי לא פחות.

יצחק. תמורת זאת עבדת כמו סוס.

אהובה. ואתה חושב, כאן קל לי יותר? חוץ מזה שאני צריכה לשרטט כל היום איני יודעת מה ולמה,

אני גם חייבת לסבול כל מיני לגלוגים ורמזים.

יצחק. רמזים של מי? רמזים של מי, אני שואל! רק תגיד, ואני לרמזנים האלה ארמוז כן, שהם ירמוזו

לי בחוץ!

אהובה. לא בהם העניין. אני אישה מודרנית ומבינה, שאין שום פגם בהיותי קרובה למנהל.

יצחק. יותר מזה – זה כבוד.

אהובה. ... אבל השאלה היא איך הוא, המנהל. דבר אחד הוא, אם הוא חכם, ענייני ונדיב-לב. ודבר אחר לגמרי, אם הכול הפוך. אני מתבטאת באופן ברור?
יצחק. אבל דולפינצ'יק...

אהובה. תסתום קצת את הפה לרגע. עוד לא סיימתי.
יצחק. אני שותק. רציתי רק להגיד, שיהיה קשה להסביר לאנשים, למה מפטרים אותם ולא אותך. הרי אינך מסוגלת לשרטט אפילו לבנה בשלוש השלכות.
אהובה. אין שום צורך להסביר כלום. כולם יודעים הכול מזמן. (ברגישות). אינני יכולה לסלוח לעצמי רק דבר אחד: למה אני קשורה דווקא אליך?
יצחק. אבל תנינצ'יק...

אהובה. חשבתי אז אידיוטית וחשבתי, איני יודעת למה, שאתה גבר מעניין וחזק. (נאנחת). טעיתי בכול שלוש ההנחות.

יצחק. זה לא צודק מצדך, יותר מזה – זה לא אצילי.
אהובה. (ברגישות). ולזרוק החוצה את האישה הקרובה אליך – זה אצילי?
יצחק. (בפחד). הס! עלולים לשמוע אותנו... (רק ליציאה, בודק את המצב וחוזר). ציפורצ'יק, את חייבת להבין...

אהובה. לא, זה אתה צריך להבין: אסור להיות סמרטוט כמוך. הרי ההסתלקות שלי תהיה, קודם כל, מכה בשבילך. אם המנהל התיר את הפיטורים של... של העובדת הקרובה ביותר אליו, אז בלתי נמנע, שגם הוא בעוד זמן קצר ילך ברעש גדול. כל אחד יבין, שהוא אפס, שהוא כבר לא על הסוס, שכול אחד יכול לבעוט בו ולאכול אותו בלי מלח, שהוא חלש, שהוא כבר לא יכול כלום, שה...
יצחק. לא יכול מה? מה לא יכול?

אהובה. (אינה שמה לב עליו). ולהפך. אישה יפה – כמוני – רק מקנה לו יוקרה. למנות אותך למנהל מסוגל כל אחד. אבל לעשות ממך גבר ואיש חזק – את המוניטין האלה יכולה להוסיף רק אישה!
יצחק. את לא תעזבי אותי, נכון?
אהובה. אעזוב, תיכף ומיד.

יצחק. אבל זה פשוט לא פייר! אין לך זכות מוסרית לזה. הרי אני נשוי. כל יום וכול היום, את מבינה?
בלי ימי חופשה!

אהובה. שרבקה תחליף אותי.
יצחק. מה, את צוחקת עלי?

אהובה. ואתה קיווית, שאני... שאגיש לך תה ועוגות גם לאחר שתעיף אותי מפה? לא, אהובי, אל תסמוך על זאת. ביי.

יצחק. חכי רגע... (אהובה הולכת ליציאה). חכי!!

אהובה. נו?

יצחק. איני מבין, למה את כועסת. קראתי לך רק כדי להתייעץ...

אהובה. על מה?

יצחק. קודם שבי בבקשה.

אהובה. (יושבת). נו?

יצחק. תגידי, את מי לפטר, לדעתך?

אהובה. את מישהו, לא משנה! נגיד, את צביקה. אתה יודע, אני אוהבת, כשגברים נותרים, אבל לא בעבודה.

יצחק. אבל שועלצ'יק, אסור לפטר אנשים רק בגלל שהם נותרים.

אהובה. אז תסלק את הרכלנית הזו.

יצחק. את רבקה? מזמן מגרד לי בידיים, אבל..

אהובה. אתה פוחד?

יצחק. אני? פוחד? אין לי שום קושי לזרוק את המכשפה הזו בן-רגע. חת-שתיים ו... ואולי נזרוק את אורה?

אהובה. לא אכפת לי – שתהיה אורה.

יצחק. בכול זאת, איך להסביר לאנשים, שאני זורק לא אותך?

אהובה. אין מה לדאוג. מנהל לא צריך להסביר כלום. התחשק לו – ודי! בא לו – ותו לו!

יצחק. זה, כמובן, נכון, אבל...

אהובה. אם אתה רועד כל כך מפחד, תגיד שאני... שאני חברת האיגוד המקצועי.

יצחק. איזה איגוד מקצועי? אין לנו כזה.

אהובה. (קמה.) טוב. אני עוזבת.

יצחק. חכי! נזכרתי! יש לנו איגוד! יש! אל תעזבי!

אהובה. נמאס לי.

יצחק. אבל תמנונצ'יק... אל תכעסי. אפטר את מי שאת רוצה... רק תגידי, מה לעשות, ואני נשבע...

ולגבי הנעליים – זה מובן מאליו... אבל רק שיהיה כמו היה, בסדר?

אהובה. נו טוב, שיהיה כך. יש לך מזל, שאיני מסוגלת לכעוס עליך. (מחבקת אותו.) איך אני בשבילך? תנשק אותי.

יצחק. (בפחד.) אבל נמרצ'יק... כל רגע אנשים עלולים להיכנס הנה...

אהובה. (נלהבת.) שייכנסו.

יצחק. עלולים לראות אותנו...

אהובה. (נלהבת.) שיראו.

יצחק. כל רגע יכולים...

אהובה. שיוכלו... (מנשקת חזק את יצחק המתנגד בכל כוחו ומורידה ממנו את חולצתו. בנקודה זו אפשר לעשות

הפסקה. אבל שום דבר לא מפריע לשחקנים להמשיך באנטראקט את מעמד האהבה, ולקהל – להסתכל בו.)

סוף המערכה הראשונה.

המערכה השניה

אהובה ויצחק ממשיכים. נכנסת אודה.

אורה. (דופקת בזהירות). אפשר?

יצחק. (נפרד בקפיצה מאהובה וצועק בכעס). אסור!! אני עסוק! כמה פעמים, לעזאזל, ביקשתי לא להפך את משרדי לחצר פרוצה!

אודה נעלמת.

אהובה. לא רוצה להטריד אותך יותר. להתראות, חמודי. בערב ניפגש. אצלי בבית. (יוצאת).

אורה. (שוב דופקת בזהירות). אפשר?

יצחק. (בזעם). מה את רוצה ממני?

אורה. פשוט רציתי לשאול... האם להנהלה יש זכות...

יצחק. להנהלה יש.

אורה. ולי...

יצחק. ולך אין.

אורה. זאת אומרת, המנהל יכול...

יצחק. המנהל יכול.

אורה. ואני, לדעתך...

יצחק. ואת לא.

אורה. אז יוצא מזה, שמנהלים מסוגלים...

יצחק. מנהלים מסוגלים.

אורה. ואני...

יצחק. ואת לא.

אורה. ואם אני...

יצחק. מכול מקום לא.

אורה. מובן. תודה. (דוצה לצאת).

יצחק. חכי, אורה. שבי. תגידי, את בטח מניחה, שאת עובדת טובה, נכון?

אורה. בטח. (בפחד). אז מה?

יצחק. סתם-כלום. עובדת כמוך דרושה ומבוקשת בכל מקום, נכון?

אורה. בטח. (בגפח) אז מה?
 יצחק. סתם-כלום. יש לך הרבה עבודה. כנראה, את מתעייפת?
 אורה. בטח. (בגפח) אז מה?
 יצחק. סתם-כלום. ומשלמים לך ככה, לא יותר מדי, נכון?
 אורה. בטח. (בגפח) אז מה?
 יצחק. סתם-כלום. והיית רוצה להרוויח יותר, נכון?
 אורה. בטח. (בגפח) אז מה?
 יצחק. (בתקיפות) אז אם את דרושה ומבוקשת, והמשכורת כאן לא נראית לך, תחפשי לך עבודה במקום אחר. להתראות ושלום.
 אורה. לא! אלוהים, לא!
 יצחק. למה לא? הרי את עובדת טובה.
 אורה. לא כל כך.
 יצחק. את דרושה ומבוקשת.
 אורה. למי יש צורך בי?
 יצחק. את מתעייפת אצלנו.
 אורה. בכלל לא. להפך, נחה.
 יצחק. ומשלמים מעט.
 אורה. משלמים בסדר.
 יצחק. אבל את רוצה יותר?
 אורה. לא רוצה.
 יצחק. הדרגה שלך נמוכה. במקום אחר תקבלי יותר גבוהה.
 אורה. אני מסכימה גם לנמוכה.
 יצחק. אורה, המחלקה שלנו קטנטנה...
 אורה. שבעה אנשים.
 יצחק. חמישה. אני ובוריס לא באים בחשבון. ואחד מהחמישה צריך... את מבינה מה שאני אומר לך?
 איך שרים בשיר? "החמישי יוצא החוצה".
 אורה. השלישי.
 יצחק. מה השלישי?
 אורה. "השלישי יוצא החוצה".
 יצחק. זה שם, אצלם. שם פיטרו את השלישי, ואצלנו – החמישי. את מרגישה את המצב?
 אורה. לי יש ילד.
 יצחק. לכל אחד יש ילד.
 אורה. לאהובה אין, לחיים אין, לצביקה אין...
 יצחק. לצביקה יש.
 אורה. הילד שלו בן ארבעים ושבע.
 יצחק. ארבעים ושש.
 אורה. ארבעים ושבע.
 יצחק. נעזוב אותו, את הילד שלו. אורה, אנחנו לא גן ילדים, אנחנו משרד רציני. יש לנו קיצוצים בתקציב, צמצום במימון, הורדה במשרות, הפחתה בתקן... את מרגישה את המצב?

אורה. לי יש ילד.
 יצחק. לכל אחד יש ילד.
 אורה. לאהובה אין, לחיים אין...
 יצחק. נו מה את חוזרת ומשננת – "אין, אין..." עכשיו אין, מחר יהיה!
 אורה. אתה בטוח בזה?
 יצחק. במה?
 אורה. שיהיה ילד?
 יצחק. למי?
 אורה. לאהובה.
 יצחק. לאהובה?! מי אמר לך?
 אורה. אתה.
 יצחק. אני?
 אורה. אתה.
 יצחק. אני?!
 אורה. אתה.
 יצחק. אני אמרתי את זה סתם! אורה, תשמעי, את אישה חכמה ו- בינינו – יפה. במלוא מובן המלה.
 יש לי כלפיך סימפאטיה, יותר מזה – אהבה. אבל – את מרגישה את המצב?
 אורה. אם יש לך כלפי סימפאטיה, תפטר את אהובה.
 יצחק. את אהובה אי אפשר. אין לה תחליף.
 אורה. אני יכולה להחליף אותה.
 יצחק. את?
 אורה. אני.
 יצחק. את יודעת לשרטט?
 אורה. אני יודעת הכול.
 יצחק. הכול?
 אורה. הכול. תבדוק אותי. הערב.
 יצחק. עזבי את זה.
 אורה. תבדוק אותי עכשיו. (מחבקת אותו). ותראה, שאני יותר טובה מאהובה.
 יצחק. (מנסה להשתחרר). עזבי אותי.
 אורה. (לא נותנת לא להתחמק). אני אעשה כל מה שתרצה.
 יצחק. כל רגע אנשים עלולים להיכנס הנה...
 אהובה. שייכנסו.
 יצחק. אורה, יש לי כלפיך סימפאטיה, יותר מזה – אהבה. אבל עליך לעזוב. אין ברירה.
 אורה. אני אם חד הורית.
 יצחק. את – חד הורית?
 אורה. אני חד הורית.
 יצחק. מה פתאום את חד הורית אם את כבר חמש שנים נשואה?
 אורה. לא נרשמנו.

יצחק. זה לא נחשב.
 אורה. במשרדים זה כן נחשב. חד הורית ובודדת וזהו.
 יצחק. כולנו בודדים.
 אורה. אתה לא בודד.
 יצחק. אני לא נחשב. ואם את רוצה לדעת, אני בודד.
 אורה. אבל יש לך אישה.
 יצחק. אישה לא נחשבת.
 אורה. רבקה אינה חד הורית.
 יצחק. אבל בעלה ברח ממנה כבר מזמן!
 אורה. זה לא נחשב.
 יצחק. חיים בודד.
 אורה. אבל חיים אינו אימא.
 יצחק. ואת אימא?
 אורה. ואני אימא. אימא חד הורית. עם קביעות. אין לכם זכות.
 יצחק. יתכן שאין זכות. אבל יש דרכים אחרות - נעשה כך שהכול יהיה חד וחלק.
 אורה. אבל לי יש ילד! (בוכה היסטריית).
 יצחק. תירגע, חבל על הדמעות. (עצבנית). תירגעי! (אודה בוכה בקול יותר רם). תירגעי, אני אומר לך!
 (אודה בוכה. יצחק צועק בהיסטריה). אסור להתרגש! (אודה מאבדת את חושיה. יצחק צועק). חיים!!
 תביא מים! מהר!
 חיים. (תוחב פנימה את ראשו). למה?
 יצחק. (בכעס). ככה! אני רוצה לשתות!
 חיים נעלם. מופיעות רבקה ואהובה.

רבקה. (בלגלוג). תראו, מסכנה כזאת.
 אהובה. מה קרה לה?
 רבקה. אל תדאגי, היא לא תמות.
 יצחק. (היסטריית). מה אתן פה מתקלות? האם פה קרקס? לכו לעבוד תכף ומייד! איפה חיים? האם בלעה אותו האדמה? לעבוד!

הנשים מסתלקות. יצחק מוצא כוס ורץ ממשרדו. אורה, ששכבה בלי סימני חיים, קופצת על רגליה ומטלפנת בחיפזון.

אורה. (במהירות, כמו מכונית ירייה). יגאל! זאת אני פה בעיות רוצה לדבר אתך בא הנה רבע לאחת צומת חנות דגים פרטים בפגישה אהבת מנשקת אורה שלך נקודה.

מניחה את השפופרת ושוב מתעלפת. יצחק וחיים חוזרים בחיפזון, כל אחד עם כוס מים.

יצחק. תשפוך עליה. (חיים שופך את המים). נו, מה?
 חיים. כלום.

יצחק. תשפוך עוד.

חיים. אולי, להזעיק אמבולנס?

אורה. (בקול חלש). אין צורך. מכול מקום, אם יפטרו אותי, אמות.

יצחק. כרגע אף אחד אינו מתכוון לפטר אותך.

אורה. הרי אין לך זכות. אתלונן בהסתדרות. אכתוב לעיתון. אודיע לשר. אגיש עתירה לבג"צ. אשלח

מכתב ל...

יצחק. טוב-טוב, בסדר. כרגע לך לעבוד.

אורה יוצאת, דמעות בעיניים. יצחק מיבש זיעה מהמצח.

חיים, תקרא-נא לרבקה. (שייף). אוף, הנשים האלה יעשו לי חור בראש.

חיים. יצחק, בוא, אספר לך אותה בדיחה. מאוד מצחיקה. כדי להסיח את דעתך. איש אחד בא

לרופא...

יצחק. אחר כך, אחר כך, חיים. עכשיו גם בלי בדיחות שלך מצחיק לי. את רבקה, אני אומר לך, את

רבקה שלח לי הנה.

חיים יוצא. נכנסת רבקה. פאוזה.

יצחק. נו, מה תגידי, גברת רבקה?

רבקה. אגיד, שקראת לי מאוחר מדי. היית צריך להתחיל ממני. בעיות כאלה פותרים יחד עם צוות

עובדים, ואתה אפילו לא רוצה לשים לב אלינו. ובתור נציגת ועד העובדים, אגיד לך: צריך לפטר

את אורה. ואם לא את אורה, אז...

יצחק. סטופ-סטופ-סטופ...

רבקה... ואם לא את אורה, אז...

יצחק. סטופ! גברת רבקה, אני מעריך אותך, יותר מזה - מכבד, אבל עם כל הכבוד קחי את העצות

שלך ל... למקום רחוק עד כמה שאפשר. את מבינה מה שאני אומר לך? מוטב שתגידי לי, מה

התפקיד שלך?

רבקה. ואתה לא יודע?

יצחק. אני דווקא יודע, אבל האם את יודעת?

רבקה. אני חברת ועד עובדים, אתה חייב כבר לדעת את זה.

יצחק. אני שואל אותך - במה את עוסקת בעבודה?

רבקה. ואתה לא יודע?

יצחק. אני דווקא יודע, אבל האם את יודעת?

רבקה. אני עוסקת בענייני ההסתדרות, אלא מה?

יצחק. (בבדיחה). אני שואל אותך עוד פעם - מי את לפי התקן?

רבקה. ואתה לא יודע?

יצחק. אני דווקא יודע, אבל האם את עצמך יודעת שאת מהנדסת בכירה?

רבקה. בטח אני יודעת. אני, כמדומני, עוד לא השתגעתי.

יצחק. מצוין. ועכשיו תגידי - בינינו - מה ההשכלה שלך?

רבקה. ואתה לא יודע?

יצחק. גברת רבקה, אני מעריך אותך, יותר מזה - מכבד, אבל עם כל הכבוד תפסיקי, למען השם, לשאול אותי מה אני יודע ומה אני יודע. אני יודע הכול!

רבקה. ואם אתה יודע, אז תפסיק לחקור אותי.

יצחק. (חודק שיניים). טוב. אני לא יודע כלום. אני רואה אותך בפעם הראשונה. ואני שואל אותך - איזו השכלה יש לך?

רבקה. ואתה לא יודע?

יצחק. אני יוד... לא, אני לא יודע. אז מה ההשכלה שלך?

רבקה. אצלנו כולם שווים.

יצחק. (בכעס). אני שואל אותך - איזו אוניברסיטה את סיימת?

רבקה. את מי אנחנו מכבדים יותר מכול? את הפועלים. והם מסתדרים מצוין בלי אוניברסיטאות.

יצחק. אבל את אינך פועלת, אלא מהנדסת בכירה.

רבקה. ועל מה אני מדברת?

יצחק. איני יודע, על מה את מדברת, אבל אני - על ההשכלה שלך.

רבקה. למה אתה פתאום נדבק אלי עם ההשכלה הזאת? אפשר לחשוב שאתה מאוד גדול.

יצחק. אני - זה דבר אחר. אני - מנהל. איני חייב לדעת כלום.

רבקה. אז תעשו גם אותי מנהלת.

יצחק. גברת רבקה, אני מעריך אותך, יותר מזה - מכבד, אבל עם כל הכבוד - את מבינה מה את מקשקשת?

רבקה. אלא מה? למרות שאתה מנסה לתאר אותי כאנאלפבתית, לא באוהל נולדתי, ובמכללה למדתי.

יצחק. האם אני מתנגד? השאלה היא איזו מכללה.

רבקה. ואתה לא יודע?

יצחק. יודע מצוין. ווטרינארית.

רבקה. אז מה? למה היא יותר גרועה מאחרות?

יצחק. בכלל לא יותר גרועה. יתכן, שאפילו יותר טובה. אבל אנחנו כאן חברה רצינית, חברה ממשלתית-עירונית! אנחנו לא מרפאים פה בהמות.

רבקה. חבל מאוד, שלא מרפאים.

יצחק. גם לי חבל. ולכן יהיה יותר טוב, אם את... כמו ששרים בשיר, "אנו יוצאים לדרך, הופה היי, הופה היי..."

רבקה. ולאן אלך?

יצחק. זבש"ך.

רבקה. אבל אני לא רוצה.

יצחק. גם אני לא רוצה, אבל - צריך.

רבקה. אני מסכימה. צריך. אבל לא אותי. אותי לא תצליחו.

יצחק. למה לא?

רבקה. אני חברת ועד עובדים, אני עצמי אפטר את מי שיתחשק לי.

יצחק. רגע...

רבקה. (עוברת להתקפה). מה "רגע"? מה "רגע"? סטופ עכשיו אתה! נמאס לי השיר שלך!

אתה טורח חיים, המנהל, רק תשבור את השיניים שלך! אתה רוצה למחוק אותי וחושב שאני פוחדת? תביטו עליו, איזה אבדאי נמצא כאן! אתה עצמך תעוף מפה ותנחת על הירח, אני מבטיחה לך! עוד אוריד לך את האף!

יצחק. שקט, שקט, מה פתאום את פתחת את הפה? אל תצעק פה!

רבקה. רוצה ודווקא פותחת, רוצה ודווקא צועקת! התכייף לך לפטר – אז בבקשה, תפטר את הבובה שלך, את הבתולה באוזן הזאתי. יושבת לה ציפור הנפש שלך, עושה פוזות ויושבת בחיבוק ידיים מבוקר עד ערב. כולנו עובדים, והצצה הזו לא מזיזה את התחת.
יצחק. ראשית, היא לא שלי. שנית, עלי להחליט, את מי לפטר, ולא עליך. ושלישית, היא חברת האיגוד המקצועי.

רבקה. ווס, ווס? עכשיו קוראים לזה איגוד מקצועי?

יצחק. ורביעית, רבקה, אנחנו כאן לבדנו, ותשמעי מה שאני אומר לך בארבע עיניים: אם תקשקשי יותר מדי, של מי אהובה וכו' וכו', אני אוציא ממך את הנשמה, אעשה ממך קציצת-בשר, יותר מזה – אשחק אותך לאבקה ואעשה ממך דייסה. את הבנת אותי, קשקשנית זקנה כמוך?

רבקה. עוד נראה, מי את מי ישחק. יהיה לך חושך בעיניים!

יצחק. (בלגלג.) ווס-ווס? תפסיקי, חבל על המלים.

רבקה. נקרא לך לוועד ונזרוק אותך מפה בגלל שאינך מבדיל בין יחסי עבודה ויחסי מין. הפכת את המשרד לבית בושה! "במשרד ובפרדס טוב להתמזמז", אה?
יצחק. ואני אזרוק אותך בגלל רכלנות ובטלנות. את, רבקה, אינך ועד העובדים כולו, ואיני פוחד ממך, הבנת? חשבת, שלבי כבר נפל למכנסיים?

רבקה. אינך פוחד מוועד עובדים? אתה מבין מה שאתה אומר? אם לא נמאס לך למנהל, אז שב ושתוק. וזאת המילה האחרונה שלי! (יצאת, ראשה מודמת בגאווה.)

יצחק בשצף-קצף על יד שולחנו, קורע בזעם ניירות חזרוק ברעש תיקים. נכנס חיים.

חיים. עכשיו, כשאתה התפנית, אספר סוף-סוף את הבדיחה.

יצחק. (מתפוצץ.) איזו בדיחה? רד ממני! למה אתה כל הזמן זורח כנעל מצוחצחת?

חיים. אתה רק תקשיב. תתפקע מצחוק. איש אחד קיבל מכה בראש בתאונת דרכים... (מתגלגל על הרצפה מצחוק כך, שאינו יכול להמשיך.) מצחיק, נכון?

יצחק. חכה, חיים. גם אני עכשיו אספר לך משהו ואראה, אם אתה תצחק...

חיים. לא, קודם אני. זאת אומרת, איש אחד קיבל מכה בראש... (צוחק.) והוא בא לרופא ואומר... (צוחק.)

יצחק. חיים, אולי תספר בהזדמנות אחרת?

חיים. אני כבר מסיים. והאיש אומר: "דוקטור, אני סובל מאיבוד זיכרון." הדוקטור שואל: "ממתי?" והאיש עונה: "מה ממתי?" אפשר למות מצחוק! (מתפתל מצחוק.)

יצחק. (מתחשב.) אז מה "ממתי"?

חיים. (בתמייה.) מה "ממתי"?

יצחק. אני שואל אותך – מה היה ממתי?

חיים. דפקו אותו בראש, והוא איבד את זיכרונו, נפל הגרוש?

יצחק. תשמע, חיים, אל תידבק אלי עם הזיכרון שלך. גם בלי זה אתה יודע כמה צרות יש לי? גם אם תלגום מלוא הפה, לא תלגום עד תום. מוטב תגיד לי, אתה עומד להתפטר או לא?

חיים. זה מה זה איך?

יצחק. כרגיל. כמו כל אדם. איך שרים בשיר? "ולפעמים החגיגה נגמרת..."

חיים. (שד.) "כיבוי אורות, החצוצרה אומרת..."

יצחק. "שלום, להתראות."

חיים. אבל איך אני יכול להתפטר? חוץ מהכול, לא ייתנו לי לעזוב. הרי אני ראש הנבחרת שלנו.

יצחק. כולנו יודעים את זה. אתה ספורטאי יוצא מן הכלל, פאר משרדנו, אלוף, מאסטר, יותר מזה – פייטר אמיתי. אבל, חביבי, תגיד – איפה ספורט ואיפה המחלקה שלנו?

חיים. אבל תשמע, אני צריך לקבל משכורת במקום כלשהו.

יצחק. תקבל אותה לבריאות, האם לי חבל על הכסף? אבל במקום אחר.

חיים. לי לא אכפת, איפה אני רשום. אני כן יכול להתפטר, אם זה באמת נחוץ. לא אכפת לי.

יצחק. ואם לא אכפת לך, אז תחליף את האבוס. רק אל תחשוב שיש לי משהו אישי נגדך. אני האוהד החם ביותר שלך, כל לבי אתך, ביציע אני צועק כמו משוגע: "יללה, חיים, יללה!" אבל עכשיו,

חיים, יללה, תכתוב מהר בקשה קטנה ויפה, הנה עט יפה, דף נייר יפה...

חיים. (לוקח עט ומתחיל לכתוב, אבל נעצר.) בכול זאת למה דווקא אותי? התמונה שלי תלויה בלוח בתור ספורטאי מצטיין... אני בעל השיא של האגף שלנו...

יצחק. עזוב, חיים, תפסיק להתבכיין. יש לך דם או מיץ עגבניות? תהיה גבר, תרהיב עוז ותכתוב. זבנג וגמרנו! נשר כמוך ימצא לו משרד פי אלף יותר טוב משלנו.

חיים. זה נכון. בסדר, שכנעת אותי. (כותב את הבקשה.) מה עכשיו?

יצחק. (תופס מהר את הבקשה וכותב עליה.) "אני לא מתנגד." בסדר. חיים, אתה בחור כהלכה, זהב טהור! תקפוץ אלינו בכול רגע שתרצה, תמיד נשמח. ועכשיו עוף לכוח אדם. ואל תדאג – כל

חברה תרצה לקבל גיבור כמוך.

חיים. אני ממש לא מודאג. (הולך ליציאה. כשהוא, הבקשה בידי, מופיע בחדר העובדים, כל המבטים נועצים
(.17)

צבי. נו, חיים, מה?

חיים. (בעליזות.) בסדר. הצלתי אותם. משכתי את האש על עצמי.

כולם קופצים ממקומותיהם.

רבקה. אתה מתלוצץ! אתה באמת עוזב?

חיים. הנה הבקשה.

אהובה. חיים, מותק, אני כל כך אוהבת אותך! (מחבקת ומנשקת אותו.) זה ממש איום - להתפטר, נכון? האם אתה לא פוחד?

חיים. בכלל לא. רק חבל להיפרד ממך. מי ינשק אותי?

אהובה. אם רק בזה העניין, תמיד אפשר להסתדר. אתה יודע את הטלפון שלי?

חיים. ודאי.

אורה. ושלי? אני נורא אוהבת ספורטאים.

צבי. נעשה לך מסיבת פרידה כזו – שתזכור אותה לעולם.

רבקה. בשם כל צוות העובדים - כל הכבוד.

חיים יוצא. העובדים מתיישבים בגיל על מקומותיהם ומתחילים בעליזות לכתוב, לחשב ולשרטט. יצחק, במשרדו, מטלפן.

יצחק. משה? נו, מה נשמע? מה העניינים במחלקה שלך? פיטרת מישהו? לא? הולך בקושי? לא הולך בכלל? מקצרים לך את החיים? *(מרוצה מעצמו)* ואצלי בסדר גמור... בהתנדבות... ברצינות... תשמע מה שאני אומר לך: תמיד אפשר למצוא מתנדב, יש רק ללחוץ עליו כמו שצריך. *(יצחק מסיים את השיחה ופתאום הוא, שלא חייך אף פעם במשך היום, מתחיל לצחוק כמשוגע.)* חה-חה-חה... *(קורא לבוריס.)* בוריס!

צבי. *(נכנס.)* בוריס לא נמצא. מטפל בדו"ח ומסיים את הסכימה.

יצחק. לא נמצא? אה, כן... טוב, אז תשמע אתה. יש לי סיפור – תמות מצחוק.

צבי. *(כמו תמיד, אינו שומע טוב.)* מה?

יצחק. *(צועק באוזנו.)* אני אומר, תמות מצחוק! אל רופא בא חולה ואומר – בינינו: "דוקטור, אני סובל מאיבוד זיכרון." הדוקטור שואל... *(נתקע.)* לעזאזל, מה שואל הרופא? ... סקלרוזה...

צבי. מה?

יצחק. אני אומר – סקלרוזה!

צבי. למי? לחולה?

יצחק. לא!

צבי. לרופא?

יצחק. *(הסתבך.)* לא, לא לרופא. לדוקטור.

צבי. זאת אומרת, הדוקטור היה חולה?

יצחק. לא, הדוקטור היה דוקטור. והחולה היה חולה.

צבי. ברור. *(צוחק בשקידה.)*

יצחק. מה אתה צוחק?

צבי. מה?

יצחק. פרה אדומה! אני אומר – מה אתה צוחק?

צבי. הרי אתה אמרת, שאמות מצחוק.

יצחק. אבל אני עוד לא גמרתי!

צבי. לא גמרת מה?

נכנס חיים.

יצחק. חיים, מה אמר הרופא?

חיים. איזה רופא?

יצחק. נו, הרופא שלך!

חיים. *(בתמייה.)* האם אתה שלחת אותי לרופא?

יצחק. לא, הרופא שבא אליו חולה! פרח לי מהראש!

חיים. אה... חה-חה-חה... הוא שאל "ממתי?"

יצחק. נכון, נזכרתי!

חיים. יצחק, עכשיו פגשתי בפרוזדור...

יצחק. חכה רגע. (לצבי.) טוב. אז הדוקטור שואל: "ממתי?" והחולה עונה: "מה ממתי?" איזה צחוק!

(מתפתל מצחוק.)

צבי. מה?

יצחק. אני אומר – "ממתי?"!

צבי. "ממתי?" מה?

יצחק. (לחיים.) אהבל... טיפש חירש כזה – אינו קולט הומור. חסר לו בורג.

חיים. יצחק, פגשתי בפרוזדור את המנכ"ל.

יצחק. איזה מנכ"ל? אה, כן. נו, אז מה? הוא חתם על בקשתך?

העובדים האחרים מתכנסים סביב יצחק וחיים.

חיים. אתה לא תוכל לדמיין מה הלך פה!

יצחק. נו?

חיים. קורע הוא את בקשתי ואומר: מה, אתה רוצה לעזוב אותנו לקראת התחרות?

יצחק. נו?

חיים. נו, הבטיח להוסיף לי מספר כמה שקלים. הוא חשב, שאני בגלל המשכורת. ציווה עלי לחזור ולעבוד.

יצחק. מה זאת אומרת – "לעבוד"? הוא שכח על הפיטורין במשרדנו?

חיים. הוא זוכר ועוד איך. תמסור, אומר, למנהל, אומר, שאם הוא - זאת אומרת אתה - לא ייפטר אף

אחד עד הערב, אז אני אותו עצמו – זאת אומרת אותך... נו...

יצחק. (על עובדי.) ומה אתם פה עושים את אוזניכם כאפרכסת? מי יעבוד? הדוד שלכם? האם אמשוך

בעול לבדי במקום כולכם? אני לא סוס, ואין לי ארבע ידיים! כולם לעבוד! (לחיים.) גם אתה, מה

אתה עומד? אם ציוו עליך לעבוד, אז תעבוד!

העובדים מסובבים את חיים.

צבי. (לחיים.) ואתה יכול להסתכל בעינינו? הבטחת לעזוב לתמיד, ועזבת לשתי דקות.

חיים. (נסוג.) חברים, אינני אשם... הרי התחרות מתקרבת, וחשבת...

אורה. חשבת רק על המשכורת השמנה שלך.

אהובה. כוח של שור, מוח של עגל.

חיים. יש לי תחרות...

רבקה. יש לך רק ויטמין פ', נוכל חסר-מצפון שכמוד.

יצחק. להפסיק! להפסיק מיד!!

נעשה שקט.

עכשיו תקשיבו. מוטב, שאתם עצמכם תבחרו מתנדב, כדי שלא תוכלו להוכיח אותי שהחלטתי כאילו לא נכון. אני נותן לכם שישים דקות. לא תמצאו מתנדב, אז תלכו ותטענו כלפי עצמכם! אזרוק את כולכם! אתם רק מפריעים לי ולבוריס לעבוד. שעה אחת, הבנתם! אני מכוון את שעון.

יוצא. שתיקה לא נוחה.

רבקה. ככה זה יותר טוב – בעצמנו. את העניינים האלה צריך להחליט צוות עובדים. זאת אומרת, הוועד. *(תופסת את מקומו של הבוס.)* רבותיי, נקיים אסיפה. בבקשה לשבת.

כולם יושבים ומתכוננים לישיבה ארוכה.

אם לפי צדק, אז לעזוב צריך... צבי. *(מהד.)* מי בעד? פה אחד. תודה.

העובדים מיד מתפורים למקומותיהם. צבי מתעורר.

צבי. מה? *(כולם שותקים.)* מה קרה? מה החלטנו?

חיים. עליך לעזוב.

צבי. רגע, למה דווקא עלי?

אורה. ואינך יודע? הגיע הזמן כבר מזמן.

חיים. *(שר.)* "אספר לכם על צביקה, שהיה בחור נפלא, המשכורת לא הספיקה – איפה צביקה – נעלם!"

צבי. *(שר.)* "אספר לכם על חיים, שהיה בחור זהב..." *(נפסק. מנסה להיזכר את המילים.)*

חיים. אין לך מה לספר. סקלרוזה. בן כמה אני ובן כמה אתה?

אהובה. תעזוב אותו, חיים. התרח הזקן הזה כבר היה זקן בשנת תרפ"ו.

צבי. כידוע לכם, לזקנים בכל מקום נותנים אצלנו כבוד.

חיים. צריך לתת דרך לצעירים.

רבקה. איזו דרך יכולה להיות, אם תקוע בה בול-עץ מתושלח כזה?

צבי. אני רואה, רבקה, שאת כלבה ממש.

רבקה. אל תתבטא, כי אם הגענו לביטויים, אני יכולה להתבטא ועוד איך. כבר התייבש לו המוח, והוא

עוד מנסה להזיז את הלשון.

צבי. לכי את יודעת לאן?

רבקה. אני יודעת. בעלי- השיכור תמיד שלח אותי בכיוון ההוא. ואתה מזמן חייב ללכת לפנסיה, אז

סתום תיפה ושב בשקט.

צבי. תשמעי, רבקה, אני בכל זאת ולמרות הכל מהנדס לא חשוב איזה. חוץ מבוריס, אני בלבד מבין פה

משהו. ואת לא יודעת מהראש שלך, מסוגלת רק לגדל חתולים.

רבקה. תמורת זאת אני מאוד פעילה בתחום ציבורי. וזה חשוב, אתם מבינים.

אורה. באמת, "פעילה". כולנו פעילים. אני, למשל, אני חברת הוועדה למתן מתנות לילדים בפורים.

צבי. גם אני חבר ועדה המרכזת איני זוכר מה. מה?

חיים. כלום.

צבי. חשבתי, שאמרת משהו.

חיים. לא. כלום.

אהובה. אני בארגון מקצועי ובוועדה שכונתית.

חיים. ואני בוועדת ספורט.

אורה. את רואה? כולנו פעילים. מה שחשוב – זה מה שאנחנו עושים פה, בעבודה.

רבקה. את, אורה, מקשקשת יותר מדי. בשעה טובה תצאי ביעף מפה.

אורה. אני?!

צבי. למה לא?

אורה. מפני שאני אם חד הורית.

רבקה. חה-חה! "אם חד הורית!" את הנשואה ביותר מכולנו!

אהובה. נכון. הרי את, אורה, חיה אם יגאל שלך כבר מיליון שנה!

אורה. כולן חיות אם מישהו. וכידוע לי, גם את.

רבקה. אני לא חיה אם אף אחד.

צבי. אני משתתף בצערך.

מתח הולך וגודל.

אהובה. אורה, תעזבי את טריקים שלך. זה פשוט מגוחך.

אורה. ולחיות עם גברים נשואים – האם זה לא מגוחך?

אהובה. איפה להגריל רווקים? ובכלל, החיים הפרטיים שלי אינם נוגעים לכם.

רבקה. דווקא כן, יקירת, נוגעים ועוד איך. האם אפשר לשכב עם האיש שאת עובדת אתו?

אהובה. אז עם מי?

רבקה. חוצפנית! נותנת לכולם!

אהובה. קוף מארץ הקופים.

חיים. בנות, תרגעו.

רבקה. שתוק.

צבי. (לאהובה.) אהבתי, תשכבי אם מי שאת רוצה וכמה שאת רוצה, לא אכפת לנו. הבעיה היא שאת

עושה זאת במקום העבודה.

אהובה. אני עובדת כמו כולם ומתמסרת לעבודה.

רבקה. היא בכלל מתמסרת.

צבי. איך את יכולה לעבוד, אם את לא מבינה מאומה בשפת-שרטוט?

רבקה. לעומת זאת היא מבינה שפת-אבר. ב-"א".

צבי. עזבי, אני מדבר עכשיו על העבודה, שבה אהובה לא מבינה כלום.

אהובה. אז מה? מי לדעתך אצלנו מבין?

אורה. כן, מי מבין? רבקה? (צוחקת.)

רבקה. אורה, אל תתחילי. אותך אפשר לזרוק בגלל האיחורים הקבועים שלך בלבד.

אורה. מה זה חשוב? לעומת זאת, בהמשך היום אני כל הזמן עובדת, ולא יושבת במספרה כמוך.

רבקה. את עובדת, נכון. אבל למה?

אורה. מה זאת אומרת "למה"?

אהובה. זאת אומרת את מדפיסה חלטורות מהצד!

נכנס בוריס ומקשיב בשקט.

אורה. את עצמך עובדת מהצד.
 אהובה. לא בעבודה.
 אורה. בשעות ערב. מסז'יסטית!
 אהובה. דוגרת!
 חיים. בנות...
 אהובה. תיעלם!
 אורה. זונה! יצאנית!
 אהובה. פרה!
 אורה. פרוצה! מסז'יסטית!
 אהובה. חלטוריסטית! פנטה-פלושקה!
 בוריס. (צועד קדימה). תפסיקו!

שתיקה אי-נוחה.

למה אתם כך?

פאזזה.

חיים. (הוא שמח שיש לו סוף-סוף הזדמנות להכניס מלה לזויכוח). בנות, תשמעו מה שאני מציע. במקום השוק והבזאר הזה, בואו נפיל גורל. זה יהיה ישר, הוגן, באופן ספורטיבי... כשאנחנו מתחרים, אנחנו תמיד קובעים כך, של מי התור לנצח ושל מי – להפסיד.

צבי. פייס? זה רעיון. אני מסכים.

רבקה. גם אני. תתחילו.

אורה. מה זאת אמרת "תתחילו"? ואת?

רבקה. אני לא אשתתף. לי יש זכויות מיוחדות. אני חברת ועד...

אהובה... עובדים. שמענו אלף פעם ופעם.

אורה. אז גם אני לא מסכימה.

בוריס. אל תתחילו הכול מחדש.

רבקה. לך קל לתת עצות. אתה עצמך, סבורני, לא תשתתף.

בוריס. לא, למה... אני אתכם.

אהובה. אתה!?

כולם נדהמים.

אורה. מכל מקום לא ירשו לך ללכת.

בוריס. אם הפור ייפול עלי – אעזוב. בהן צדק.

אהובה. אתה, בוריס, איש מוזר.

צבי. משוגע.

רבקה. נו, אם כבר בוריס מסכים, אז אין מה לדבר. -גם עלינו לא לסרב.
חיים. (לוקח את העניינים בידיים. בערנות ובתור מומחה.) אורה, תרקני את התיק שלך. אהובה, תגזרי שישה פתקים זהים. צבי, תכתוב בחמישה פתקים "להישאר", ובאחד – "לעזוב".
רבקה. רק שהכל יהיה בלי רמאות. אם משחק - אז משחק ישר.
אורה. שכל אחד ישגיח אחד על השני.
חיים. לגבי זאת אני מבטיח לכם כידיד טוב שלכם: מי שלא יסכים עם גורלו, אותו אשבור לחתיכות. ולא אכפת לי, מי זה יהיה – אישה או גבר. נקודה. (לוקח את התיק והפתקים.)
צבי. קודם נבדוק הכל.

כולם בודקים את הפתקים בתשומת לב רבה. בהשגחה קפדנית של כל הנוכחים חיים שם את הפתקים בתיק.

חיים. נו, מי הראשון?

פאזזה.

טוב, אם אין מתנדבים... נו, עץ או פלסטין? (מושך פתק מהתיק, פותח אותו וקורא.) "להישאר".
אורה. (בקנאה) בר מזל!

חיים עליז וחגיגי, החברים שלו רציניים ומתוחים. עם כל מני תנועות ועיוותים ובכל מיני שיטות כולם, חוץ מבוריס, מושכים את הפתקים.

אהובה. (מושכת פתק.) "להישאר". "להישאר!"
אורה. (מושכת פתק.) גם לי! אוי, כל כך אני אוהבת את כולכם! (מחבקת את אהובה.)
רבקה. (מושכת פתק.) גם לי "להישאר".
צבי. (מושך פתק.) ואני נשאר.

עליצות וצהלה של כולם. העובדים רוקדים, צועקים, מחבקים אחד את השני וכו'.

חיים. סטופ! ומה עם בוריס?

החגיגה נפסקת. שתיקה.

אהובה. באמת, איך נסתדר בלעדיך?
בוריס. תסתדרו איכשהו.
צבי. אתה יודע מה? לא ניתן לך ללכת. כולנו נגן עליך.
רבקה. נכון. נמחה כולנו. שתישאר כאן.
אורה. כולנו נאבק עליך.

בוריס הולך בשתיקה לשולחן שלו ולא משתתף בהמשך הוויכוח.

צבי. חברים! אתם יודעים, מה עלה בדעתי? מה פתאום אנחנו צריכים לסבול ואילו הראיס היקר שלנו שוב ייצא יבש מהמים? חושב את עצמו לאלוהים, אבל מי הוא בעצם? אפס וכדאיניק. למה לא להוציא אותו מהתמונה?

אורה. הצדק אתך. את הכלומניק הזה מזמן צריך לגרש מפה. ובמקומו להעמיד את בוריס.

רבקה. נכון. שהבקשישניק הזה ילך הביתה!

חיים. בדיוק כך. הוא מסוגל רק לברדק הכול.

צבי. נכתוב יחד מכתב להנהלה. כך וכך, כל הצוות דורש... לא רוצים מנהל כזה, וכו'... וכולנו נחתום. רבקה, קחי עט ונייר.

רבקה. *(מתחמקת)* עדיף, שמישהו אחר. כשאני בלי משקפיים, אני תמיד כותבת עם שגיאות.

צבי. אולי אתה, חיים?

חיים. *(מתחמק)* כתב היד שלי לא כל כך ברור... למה לא תכתוב אתה?

צבי. אתם מפחדים, מה?

אורה. ממש לא. אבל... הוא יודע את כתבי-היד שלנו. בואו, אני אדפיס במחשב.

חיים. קודם כל אני אנעל את הדלת.

אורה. *(על יד המחשב, מדפיסה)* "לכבוד מנכ"ל... מצוות העובדים של המחלקה... בקשה..." מה הלאה?

פאזזה.

אהובה. היוזמה הזאת שלכם – לשווא. שום דבר לא ייצא מזה.

צבי. למה?

אהובה. מפני שלאף איש לעולם לא ירשו לבחור לו מנהל. תמיד ממנים לא אותו איש, שכולם רוצים אותו, אלא אותו איש שלא רוצים.

רבקה. זה נכון.

אהובה. זאת ועוד, על מה אתם עומדים להתלונן? לדעתי, איציק הוא בוס מאה אחוז.

אורה. בשבילך ודאי שמאה אחוז.

רבקה. אפילו מאה ועשרים.

אהובה. וגם בשביל כולם. כל מה שמנהל חייב לעשות, הוא עושה: על מסמכים חותם, בטלפון מדבר... ואיך הוא נאבק על תוספות למשכורת? ומי עשה לנו חודש שלוש עשרה? האם בוריס יוכל לעשות כך?

הנימוק האחרון עושה רושם חזק.

חיים. נכון מאוד.

אהובה. ועם כולם שם, למעלה, הוא בסדר.

צבי. בזה הוא גדול!

רבקה. ובוועד העבדים הוא איש שלומם.

אורה. ובשעות העבודה הוא מרשה לצאת לשוק או לחנות בכל רגע כשאתה רוצה.
 חיים. שנצא, מה אכפת לו?
 צבי. ובדוחות שלו תמיד נראה כאילו באמת עשינו משהו.
 רבקה. ואיך הוא יושב בישיבות! יופי של פוזה!
 צבי. לכל המכתבים והפניות יש תיקים.
 אהובה. ומה שחשוב – יש לו שיניים.
 אורה. כן. השיניים – זה הכי חשוב. שיניים ומרפקים.
 צבי. מצד אחד – שיניים, מצד שני – יחסים טובים.
 אורה. נכון. לדעתי, בוריס לא יסתדר.
 צבי. אל תעליב, בוריס, אבל תגיד בעצמך: נו איזה מין מנהל תהיה?

חיים שוב פותח את הדלת. אורה עוזבת את המחשב, לוקחת את התיק שלה ורוצה להחזיר לתוכו מה שהיה בו.

אורה. אינני מבינה כלום. תראו, מה כתוב על הפתק של בוריס.
 אהובה. "להישאר".
 חיים. זה מה זה איך? להישאר לכולם?
 צבי. אבל אני עצמי כתבתי על פתק אחד "לעזוב".
 אורה. כן, כולנו בדקנו את זה.
 חיים. בואו, תנו לי כל אחד את הפתק שלו.

כל אחד נותן לחיים את הפתק.

ואיפה שלך, רבקה?
 רבקה. מה, אתם לא מאמינים לי?
 חיים. אני מאמין, אבל תני לי את הפתק.
 רבקה. איני זוכרת, איפה שמתי אותו... (מחפשת בכל מקום).
 אורה. היא, נדמה לי, החביאה משהו בשולחן שלה.

חיים מוציא פתק מהשולחן של רבקה. רבקה מנסה להפריע לו.

אהובה. עכשיו נראה... נו, בטח, "לעזוב".
 צבי. רבקה, יש לך מצפון?
 אהובה. בוריס, אתה תישאר, זה סגור. ואת, רבקה, תכתבי בקשה. הצוות אמר את המילה האחרונה שלו.
 רבקה. זה לא צוות, וזה לא מלה, והוא לא אמר כלום.
 חיים. רבקה, זה לא הוגן. בגלל הקונצים האלה אעשה ממך דג ממולא, הבנת?
 רבקה. ואתה, תינוק, לך, תתנשק אם המשקלות שלך או מה יש לך שם, ופה סתום ת-פה.

חיים. את ראית את זה? (מנופף באגרופו הענקי מול פרצופה.) אני אדם לא אלים, אבל אל תובילי אותי עד קצה סבלנותי!
צבי. יללה, חיים, כולנו נתמוך בך.

כולם, חוץ מבוריס, מקיפים את רבקה.

אהובה. נוציא את השולחן שלה לפרוזדור – ולהתראות.
רבקה. מכול מקום לא אעזוב - וזהו. נקודה.
אהובה. נאלץ אותך.
אורה. נעשה לך את המוות.
צבי. נוציא לה את הקישקס.
רבקה. (נסוגה.) אתם בני אדם או חיות טרף?
אורה. בגללך לא דרוש זמן רב כדי להפוך לחית טרף.
חיים. רבקה! אני אדם לא אלים, אבל אל תובילי אותי עד קצה סבלנותי!!

באמצע המהומה הכללית נכנס יצחק.

יצחק. מה קורה פה?! להפסיק! שקט! כל אחד למקומו! מיד! להתפור!

*הפקודה הנזעמת של הבוס ממתנת בין רגע את המהומה. כולם מתפורים למקומותיהם.
 יצחק ממשיך לסעור.*

אזרוק את כולכם! את כולכם! אני יכול הכול! אני כל-יכול! לא אסבול שום דבר! את כולכם!

העובדים הנפחדים שותקים.

אני שואל בפעם האחרונה: עוזב מישהו או לא?

חיים. (אחרי פאזזה.) הנה – רבקה.

יצחק. מתוך רצונה?

רבקה. בשום פנים ואופן לא. לעולם ולנצח - כאן.

יצחק. אותה - אסור. שאלתי ואמרו. היא בן אדם אם זכויות, פעילה, אשת ציבור, חברה, משתתפת וכיוצא בזה. אינכם ילדים, אתם צריכים להבין. (פאזזה.) אז, אין מתנדבים?

פאזזה.

(באיום.) טוב. אז להחליט עלי. בסדר. בוריס, באו, נלך אלי. נתייעץ.

בוריס הולך למשרדו של המנהל. יצחק הולך אחריו, אבל בכניסה פונה אחורה ושוב מתפוצץ.

למה אף אחד לא עובד? האם פה בית הבראה? האם פה בית מלון? האם אתם חמישה כוכבים?
 אזרוק את כולכם!

העובדים מתחילים לעבוד כמו משוגעים. הסימפונייה המשרדית מתחדשת ב- tempo presto. יצחק מסתכל בלהקה שלו במבט מאיים והולך למקומו.

יצחק. היום הארור! הגיעו מים עד נפש, אני עייף, מעונה, מיוגע, מפוזמק עד העצם, יותר מזה – שבר כלי. ואתה חושב שמישהו יגיד לי בגלל זה "תודה"? קדחת! בצדק אומרים: "תקרע לשתיים ואנשים ישאלו – למה לא לארבע?" (רץ פתאום לעובדים ודופק באגרוף בשולחן). לעבוד! לעבוד לכולכם!!

כולם עובדים כמו משוגעים. יצחק חוזר למשרדו.

כן... איפה סיימת?..

בוריס. "למה לא לארבע".

יצחק. מה "לא לארבע"? אה, כן... בטח, אתה חושב, שאם אני מנהל, הכל תלוי בי. אבל במציאות זה בכלל לא כך. אני – בינינו – צל, מקום ריק, אפס, דמות וירטואלית, מירז', יותר מזה – רוח. וכך בכל המחלקות. כל המשרד שלנו – זה משרד כזה, ש... (שוב רץ לעובדיו, דופק באגרוף בשולחן וחוזר). כן... האופק, הייתי אומר, קודר מאוד. אתה מבין?

בוריס. אני מבין.

יצחק. אבל אתה בוריס, אל תדאג. אני עוד אנסה להגן עליך.

בוריס? עלי?

יצחק. עליך, חביבי, עליך. המצב, הייתי אומר, קשה מאוד, יוצא מן הקלוץ... אבל עוד נראה, מי ינצח! אני איאבק עליך! כולם אוהבים אותך, אבל אני – יותר מכולם. אתה מאמין לי, בוריס?

בוריס. אני כן מאמין... אבל הייתי מעדיף, שתיאבק על מישהו אחר.

יצחק. בוריס, ציפור הנפש שלי, גם אני הייתי מעדיף על מישהו אחר, אבל על מי? האופק, הייתי אומר, קודר מאוד. יותר מזה, הצינסיים שלך – בינינו – קרובים לאפס.

בוריס. למה?

יצחק. ואתה עוד שואל "למה"! מאלף סיבות! הוותק שלך, לדוגמא. אתה עובד אצלנו רק כמה חודשים, ואילו אחרים הולכים בטל כאן הרבה שנים. וזה חשוב, אתה מבין?

בוריס. אני מבין.

יצחק. אבל הליקוי העיקרי שלך, ש... איך להסביר לך... שבעבודה אתה עובד, אתה מבין?

בוריס. אני מבין.

יצחק. אומנם, אתה אצלנו רק זמן קצר, בישיבות עוד לא נאם, קפה לא שתה אתנו, רק עבד לך ליד שלחןך בלי הפסקה, ולא הייתה לך הזדמנות להראות את עצמך ולעשות רושם, אבל – אתה מבין אותי?

בוריס. אני מבין.

יצחק. אתה יכול להגיד, שמישהו, לפחות איש אחד, צריך גם קצת לעבוד. חביבי, אני מאשר את זה, מסכים ומעודד. אבל, מצד אחר, תגיד, מי צריך שאתה בעבודה תעבוד? למי חס בגלל זה, למי

קר? אתה מבין אותי?

בוריס. אני מבין.

יצחק. במחלקה שלנו כל אחד הוא מישהו, ואילו אתה – סתם שום כלום. אתה פשוט עובד, עמל, שקדן, מהנדס, אתה מבין? ואצלנו, כדי להיות מישהו, צריך בהכרח להיות מישהו עוד.

בוריס. אני מבין.

יצחק. תגיד לי, לדוגמא: האם היו לך הישגים כל שהם לפני שלושים שנה?

בוריס. לא.

יצחק. אולי אתה – בינינו – אם חד הורית?

בוריס. לא.

יצחק. חבר נעמ"ת?

בוריס. לא.

יצחק. חבר ועד עובדים?

בוריס. לא.

יצחק. חבר נבחרת הכדורגל?

בוריס. לא.

יצחק. אז תגיד, איך אני יכול לעזור לך? אילו היית חבר של משהו...

בוריס. אני מבין.

יצחק. אבל אתה חבר של כלום.

בוריס. אני חבר לשכת מהנדסים ואדריכלים, חבר ארגון האקדמיים, חבר אגודה בינלאומית של...

יצחק. בוריס, חביבי, עזוב. הכול זה שטויות במיץ עגבניות. מוטב תגיד לי – יש לך שם (מראה למעלה)

גב?

בוריס. לא.

יצחק. אתה רואה? אין לך אפילו גב. יש לך רק ראש, ולא שם, אלא פה. האם אפשר ככה?

בוריס. אי אפשר.

יצחק. בוריס, בנסיבות האלה אני רוצה, אבל פשוט לא יכול להגן עליך. איך אתה מעדיף – שתתפטר או

שיפטרו אותך?

בוריס אינו עונה.

אני ממליץ שתתפטר. זה נראה כאילו יותר יפה, יותר... נו... למה אתה שותק ושותק?

בוריס אינו עונה.

אני יודע, אתה רוצה להגיד, שהייתי יכול לזרוק את אהובה.

בוריס. לא רציתי להגיד כלום.

יצחק. אבל היא, אם אתה רוצה לדעת, חברת ארגון מקצועי.

בוריס. אני מבין.

יצחק. עם כל זה, למה לשקר? הרי, בינינו, כולם יודעים, שבינינו... זאת אומרת, ביני לבינה... אתה

מבין?

בוריס. אני מבין.

יצחק. אני יודע, שאתה רוצה להגיד, שאהובה לא מציאה גדולה, שהיא מזלזלת בי, יותר מזה –אוהבת אותי מרחוק. אבל מה אני יכול לעשות עם זה? הרי היא בת עשרים פלוס ואני בן – בינינו – כבר ארבעים פלוס. ואפילו יותר. אתה מבין אותי?

בוריס. אני מבין.

יצחק. יותר מזה – בכל רגע היא יכולה להלשין עלי לאישתי. מה אז?

בוריס. אני מבין.

יצחק. למה אתה חוזר ואומר "אני מבין" ו"אני מבין"? גם בלי זה אני יודע, שאתה מבין. מוטב שתגיד לי משהו.

בוריס. מה לדוגמא?

יצחק. מה זאת אומרת מה? תגיד שאני נבל, נבזה, חזיר, בן כלבה...

בוריס. לשם מה?

יצחק. יהיה לי קל יותר. תגיד, שאתה תמחה, תערער, תתבע...

בוריס. לשם מה?

יצחק. אתה צודק, אין טעם. יש לך ראש על הכתפיים, אז תשמור אותו, אל תכה אותו בקיר. אנחנו חיים בתקופת פלדה ובטון-ברזל.

בוריס. (לוקח עט.) מאיזה תאריך לכתוב?

יצחק. את הבקשה? לעוד שבועיים. אבל תשמע – אינני נבל. ואם בכול זאת נבל, אז אינני אשם. אתן לך המלצות הטובות ביותר.

בוריס. תודה.

יצחק. תכתוב אותן בעצמך – אחתום מיד בלי להסתכל בהן.

בוריס. תודה. (נותן ליצחק את בקשת הפיטורין.) הנה.

יצחק. (חזותם.) נו, חביבי, חילצת אותי. אבן נגולה מעל לבי, עצם מהגרונן. אילו ידעת, עד כמה חבל לי להיפרד ממך... תקבל משכורת עוד שבועיים, אבל תוכל לא להופיע עוד פה, בחברתנו. תצפץ על כולם, על כל המשרד הזה, ולך תחפש לך עבודה אחרת. ממש עכשיו. אל תחשוב, שאני מנוול. הם עוד יקבלו אצלי! אנחנו עוד נראה להם!

בוריס יוצא מפינת המנהל והולך לשולחנו. הסימפוזיאה המשרדית נפסקת. כל המבטים מכוונים לבוריס. בדממה מוחלטת הוא אוסף בתיק את דבריו והולך ליציאה. על שולחנו של הבוס מצלצל הטלפון. יצחק לוקח את שפופרת.

האלו... כן... כן... ברור... ברור... כן. (מניח את השפופרת וקורא לבוריס, העומד

(כבר ביציאה.)

בוריס, חכה! יש הוראות חדשות.

רבקה. מה פתאום?

יצחק. (הוא מבלבל ולא מבין בעצמו מה קורה) כאילו כתוצאה מההצעות וההמלצות שלי.

רבקה. איזה עוד הצעות?

יצחק. (מטומטם.) שהתקבלו במלואן.

חיים. האם אתה הצעת משהו?

יצחק. כנראה שכן, כי מודים לי על גישה עניינית, על עקרוניות, על האומץ, יותר מזה – על היושר.

אורה. אותך??!

צבי. אתה לא טועה?

יצחק מושך בכתפיו.

בוריס. אני חושב, מדובר כאן על הדו"ח, שחתמת עליו היום. אתה זוכר? אותו דו"ח, שהעברתי אותו לוועדה.

יצחק. ומה הצעת בו?

בוריס. הרבה דברים...

יצחק. ואני חתמתי על זאת?!

בוריס משתומם.

אהובה. אתה תגיד סוף-סוף, מה קרה?

יצחק. ראשית: פיטורים בוטלו כרגע. שנית...

פורצת התלהבות. כולם קופצים ממקומותיהם, צועקים בשמחה ורוקדים.

שנית...

צבי. מה?

יצחק. אני אומר – שנית!!

רבקה. מה "שנית"?

יצחק. את המחלקה שלנו עומדים לארגן מחדש, לפזר, לחסל, יותר מזה – לסגור לגמרי.

התאבנות כללית.

אהובה. ואנחנו?

אורה. כן, מה יהיה אתנו?

יצחק. ובנו – בינינו – בנו תטפל הוועדה.

רבקה. וכל הצוות שלנו?

אורה. כן, כל כך התרגלנו אחד לשני. ובכלל.

יצחק משתומם.

אהובה. חכה, ומה אתך?!

אורה. כן, מה יהיה אתך?!

יצחק. אתי? אתי... (בזעם) למה אתם לוטשים עלי עיניים? מה פה – תיאטרון? אין לכם מה לעשות?

לעבוד! לכו לעבוד!

רבקה. (מדאה על השעון). איזה "לעבוד" עכשיו? כבר הזמן ללכת הביתה.

יצחק. ואם הגיע הזמן, אז למה אתם מסתובבים כאן? הביתה! אל תשבו פה סתם! הביתה! שתוך דקה לא יהיה פה אף אחד! מה, התחרשתם? לכם אני אומר, לכם! נגמר! זהו! הסוף!

המלים האחרונות של הבוס הזועם מיועדות כבר יותר לא לעובדיו, אלא לקהל. המנהל ממשיך עוד לכעוס, אבל המסך כבר יורד, ואנחנו לעולם לא נדע, מה מחכה ליצחק הנחמד ולכול הצוות הידידותי שלו.

סוף